

Møteprotokoll fra Formannskapetets møte 29.11.2023

Møtested: Bystyresalen

Møtetid:09:00 - 16:00

Møteinnkalling var sendt ut den 10.11.23

Til stede	Parti
Munthe, Aina Adriansen	AP
Holte, Arnt	FRP
Brovig, Andreas	H
Holmer-Hoven, Einar	H
Kjøstvedt, Janne Kristine	KRF
Helleren, Arnt	PP
Kylland, Oddbjørn	SP
Lia, Espen	SV

Forfall	Parti
Engemyr, Thor-Erling	AP

Varamedlemmer som møtte	Parti
Thomassen, Roy	AP

Møtestart: 09.00

Møteslutt: 12.30

Budsjettforslagene vil også legges ut på kommunens hjemmesider.

Behandlingsrekkefølge: 127, 128 og 134.

Sak nr.	Sakstittel	
127/23	Godkjenning av møteprotokoll	
128/23	Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027	
134/23	Ressurser til næringsarbeid	

Lillesand, 29.11.2023

Johannes Huser Hostad
møtesekretær

127/23 Godkjenning av møteprotokoll

Møteprotokoll godkjennes.

29.11.2023 Behandling i Formannskapet

FS - 127/23

Møteprotokoll godkjennes.

128/23 Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Lillesand bystyre vedtar kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 for drift og investering.

a. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i *Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd*, med spesifisering i *Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd*, slik de fremkommer i eget kapittel "*Obligatoriske tabeller*" i budsjettdokumentet.

b. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i *Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd* og *Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd*, slik de fremkommer i slik de fremkommer i eget kapittel "*Obligatoriske tabeller*" budsjettdokumentet.

2. Bystyret godkjenner forslag til budsjett for skatter, rammetilskudd, renter, avdrag og anvendelse av netto driftsresultat mv. i henhold til *Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd*.

3. Gebyrregulativ og betalingssatser 2024, justert for endringer i BS 161/23 vedtas. Det gjøres spesielt oppmerksom på gebyrer knyttet til renovasjon og utleie av kommunale bygg som ikke er behandlet i BS161/23.

4 a. Med hjemmel i eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 første ledd bokstav a skrives det i 2024 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen med skattesats 3 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidsboliger settes til 2 promille. Med hjemmel i overgangsregelen til eiendomsskattelovens §§ 3 og 4 skrives det i 2024 ut skatt på det særskilte grunnlaget med en skattesats på 3 promille for «verk- og bruk». Det særskilte grunnlaget skal baseres på differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og –installasjoner ikke skal tas med i grunnlaget. Dette særskilte grunnlaget skal i 2024 være en sjudel av opprinnelig differanse.

4 b. Det beregnes et bunnfradrag for bolig og fritidseiendom for 2024 på 0 kr.

I medhold av eiendomsskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:

- Eiendommer tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, og som ikke er organisert som aksjeselskap.
- Eiendommer som er automatisk fredet eller underlagt fredningsvedtak av riksantikvaren.

4 c. Eiendomsskatten skrives ut jf. eiendomsskatteloven § 25 første ledd tilsvarende utsendelse av kommunale avgifter, avhengig av den enkelte skatteytters valg mellom årlig, halvårlig, kvartalsvis eller månedlig fakturering.

4 d. Siste alminnelige taksering i kommunen var i år 2009. Alminnelig taksering utsettes. Med hjemmel i § 8 A-4 om kontorjustering økes skattetakstene i 2024 med 3,5 % av det opprinnelig skattegrunnlaget.

5. Det tas opp følgende lån til finansiering av investeringsbudsjettet for 2024:

- Startlån fra Husbanken til videre utlån jf. kommunelovens § 14-17: 40,0 mill. kr.
- Lån til finansiering av egne investeringer jf. kommunelovens § 14-15 første ledd: inntil 149,470 mill. kr.

6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere inntil 27,4 mill. kr fra sentrale utgifter til enhetene for dekning av lønnsoppgjør, samt forsikringer. Videre gis det fullmakt til å foreta ikke prinsipielle budsjettendringer mellom kommunalområder (tekniske budsjettjusteringer), jf. økonomireglementet.

7. Ved eventuell likviditetsmessig underdekning gis kommunedirektøren fullmakt til å ta opp likviditetslån.

8. Bystyret vedtar framlegg til budsjett for 2024 for kommunens kontrollaktivitet i Lillesand kommune med en ramme på kr 1 794 306,-.

9. Bystyret gir kommunedirektøren mandat til å starte planlegging i 2024 for innføring av parkeringsavgift på kommunale parkeringsplasser fra 1.1.2025. Det skal planlegges for inntekter på minimum 1,5 mill. kr årlig fra og med 2025. Saken legges fram til politisk behandling før sommer 2024.

Vedtak som innstilling fra Eldrerådet, 20.11.2023 - 008/23

Eldrerådet tar "Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 til orientering.

Vedtak som innstilling fra Råd for personer med funksjonsnedsettelse, 20.11.2023 - 007/23

Uttalelse fra råd for personer med funksjonsnedsettelse:

Rådet ber om at barn i barnehagen og elever i skolen som trenger tilpasset opplæring, sikres dette.

Rådet er positive til at kommunen innvilger NFU sin søknad om støtte til Lyngbo-hytta i Froland, for å bidra til å sikre tilbudet for personer med funksjonsnedsettelser i Lillesand. Rådet ønsker at kommunen skal prioritere å gi støtte til tiltak som inkluderer personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er en gruppe som har få fritidstilbud i Lillesand kommune.

Vedtak som innstilling fra Administrasjonsutvalget, 28.11.2023 - 018/23

Administrasjonsutvalgets innstilling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak tas til orientering med følgende tilleggspunkt; Ansattrepresentantene viser til at medarbeiderundersøkelsen for 2023 viser en negativ utvikling i «Krav til arbeidet», og er bekymret for at ansatte og ledere er under stort press.

Vedtak som innstilling fra Arbeidsmiljøutvalget, 21.11.2023 - 017/23

Innstilling i arbeidsmiljøutvalget:

Arbeidsmiljøutvalget tar saken til orientering med følgende tilleggskommentar; AMU ser med bekymring på at budsjettet i alle enheter fortsatt har trange rammer. Dette medfører ytterligere press på ansatte. Arbeidsmiljøundersøkelsene fra 2023 og 2021 bekrefter at ansatte melder om stort arbeidspress i enhetene. Fra 2021 til 2023 er det en negativ utvikling i svarene fra ansatte under temaet "krav i arbeidet".

20.11.2023 Behandling i Råd for personer med funksjonsnedsettelse

PFN - 007/23

Uttalelse fra råd for personer med funksjonsnedsettelse:

Rådet ber om at barn i barnehagen og elever i skolen som trenger tilpasset opplæring, sikres dette.

Rådet er positive til at kommunen innvilger NFU sin søknad om støtte til Lyngbo-hytta i Froland, for å bidra til å sikre tilbudet for personer med funksjonsnedsettelser i Lillesand. Rådet ønsker at kommunen skal prioritere å gi støtte til tiltak som inkluderer personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er en gruppe som har få fritidstilbud i Lillesand kommune.

21.11.2023 Behandling i Arbeidsmiljøutvalget

Kommunalsjef Lene Holtskog var til stede for å svare på spørsmål.

Hovedverneombudet hadde følgende tilleggs kommentar til saken:

AMU ser med bekymring på at budsjettet i alle enheter fortsatt har trange rammer. Dette medfører ytterligere press på ansatte. Arbeidsmiljøundersøkelsene fra 2023 og 2021 bekrefter at ansatte melder om stort arbeidspress i enhetene. Fra 2021 til 2023 er det en negativ utvikling i svarene fra ansatte under temaet "krav i arbeidet".

Vedtak i arbeidsmiljøutvalget:

Arbeidsmiljøutvalget tar saken til orientering med følgende tilleggs kommentar; AMU ser med bekymring på at budsjettet i alle enheter fortsatt har trange rammer. Dette medfører ytterligere press på ansatte. Arbeidsmiljøundersøkelsene fra 2023 og 2021 bekrefter at ansatte melder om stort arbeidspress i enhetene. Fra 2021 til 2023 er det en negativ utvikling i svarene fra ansatte under temaet "krav i arbeidet".

AM - 017/23

Innstilling i arbeidsmiljøutvalget:

Arbeidsmiljøutvalget tar saken til orientering med følgende tilleggs kommentar; AMU ser med bekymring på at budsjettet i alle enheter fortsatt har trange rammer. Dette medfører ytterligere press på ansatte. Arbeidsmiljøundersøkelsene fra 2023 og 2021 bekrefter at ansatte melder om stort arbeidspress i enhetene. Fra 2021 til 2023 er det en negativ utvikling i svarene fra ansatte under temaet "krav i arbeidet".

28.11.2023 Behandling i Administrasjonsutvalget

Kommunalsjef økonomi Lene Holtskog var til stede i møtet for å svare på eventuelle spørsmål.

Ansattrepresentant Urfjell-Pedersen uttrykte bekymring for at medarbeiderundersøkelsen fortsatt viser at ansatte opplever høyt press i arbeidet.

AU - 018/23

Administrasjonsutvalgets innstilling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak tas til orientering med følgende tilleggspunkt; Ansattrepresentantene viser til at medarbeiderundersøkelsen for 2023 viser en negativ utvikling i «Krav til arbeidet», og er bekymret for at ansatte og ledere er under stort press.

29.11.2023 Behandling i Formannskapet

Forslag: Fellesforslaget fra H, PP, FRP, KRF, SP og V fremmet av Brovig (H):

Endringer i drift:

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Redusere driftsutgifter/øke driftsinntekter					
1	Redusere midler til demografiendring (Velferd)	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
2	Ikke etablere fast stilling klima- og miljørådgiver (Samfunn)			-900 000	-900 000
3	Redusere midler til Ressurskrevende tjenester (Oppvekst)	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
4	Økte skatteinntekter	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000

Punkt 2 - Prosjektstilling miljø/klima forlenges i 1 år, men kuttes ut deretter. Midler lagt inn til fast stilling i 2025 brukes til forlengelse av prosjektstilling.

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
18	xx				
19	xx				
20	xx				
Redusere driftsinntekter/øke driftsutgifter					
21	Redusere eiendomsskatten	4 250 000	8 800 000	8 900 000	9 200 000
22	Sommerjobb for ungdom	200 000	200 000	200 000	200 000
23	Seniordagen	35 000	35 000	35 000	35 000
24	Aktiv fritid	120 000	120 000	120 000	120 000
25	UNG	150 000	150 000	150 000	150 000
26	Midler til ny ordning for oppgradering av lekeplasser		100 000	100 000	100 000
27	Økt utgift leie feiebil	500 000	500 000		
28	Økt utgift lønn politikere (kontrollutvalg og tidspunkt for økning)	130 000	130 000	130 000	130 000
29	Lillesand Husflidlag	100 000			
30	Oppussing skole Sri Lanka	73 000			
31	Oppstart rundkjøring Stykkene	500 000			
32	Kommunal andel av kunstgress/oppgradering Høvåg stadion		1 500 000		
33	Styrke PP-tjenesten	400 000	800 000	800 000	800 000
34	Økt støtte til matkasser	200 000	200 000		
35	Økning av driftsstøtte IL Høvdingen		300 000	300 000	300 000
36	Vedmaskin til Dagsen	25 000			
37	Leie av lokale for Frivilligsentralen sin aktivitet for bytte av klær og utstyr	100 000	100 000		

Punkt 21 - Legge tilbake bunnfradrag eiendomsskatt (eiendomsskatten blir da ihht estimat fra Birkenes skattekontor for 3,5% kontorjustering samt innføring av bunnfradrag)

Punkt 22 - Økt antall som får tilbud om sommerjobb

Punkt 23 - Tildeles eldrerådet for å arrangere seniordag i 2024

Punkt 24 - Fast årlig støtte

Punkt 25 - Videreføre støtte

Punkt 26 - Se verbalforslag

Punkt 27 - BS 156/23

Punkt 28 - BS 144/23

Punkt 29 - Støtte til å håndtere leie

Punkt 33 - Se verbalforslag

Punkt 34 - Se verbalforslag

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
48	Endring minnomsavdrag	0	284 000	73 000	-85 000
49	Endring renteutgifter	38 000	375 000	64 000	-140 000
50	Bruk-/ avsetning til disp.fond	179 000	-6 594 000	-2 972 000	-2 910 000
	Sum	0	0	0	0

Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Disp.fond 31.12.2022	80 617 370			
Bruk/avsetning ihht T1 2023	-21 111 590			
Disp.fond 31.12.2023 (Estimat uten T2)	59 505 780			
Bruk/avsetning ihht kommunedirektørens forslag ØP24-27	-26 185 189	-3 746 532	-65 519	2 042 358
Disp.fond 31.12 ihht kommunedirektørens forslag ØP 24-27	33 320 591	29 574 059	29 508 540	31 550 898
Endringer foretatt av politikere	179 000	-6 594 000	-2 972 000	-2 910 000
Disp.fond 31.12 ihht bystyrets forslag	33 499 591	23 159 059	20 121 540	19 253 898
Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Netto driftsresultat kommunedirektørens forslag	26 374 830	3 522 076	-188 611	-2 305 102
Totalt reduserte driftutgifter/økte driftsinntekter	-7 000 000	-7 000 000	-7 900 000	-7 900 000
Totalt reduserte driftsinntekter/økte driftsutgifter	6 783 000	12 935 000	10 735 000	11 035 000
Totale endringer i minimumsavdrag/renter	38 000	659 000	137 000	-225 000
Nytt korrigert netto driftsresultat	26 195 830	10 116 076	2 783 389	604 898

Brutto investeringer:

Prosjektnavn (beskrivelse)	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Kommunalområde økonomi				
Biler, utstyr og inventar				
IKT hovedprosjekt	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
IKT hovedprosjekt - Ikke momskomp				
Intern finans				
Kirke - tilskudd				
Reguleringsarbeid Lillesand kirke				
Sum kommunalområde økonomi	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Kommunalområde velferd				
Bofelleskap 8 personer for brukere med autisme og utfordrende oppførsel				
Nye tilrettelagte boliger (til psykisk helse)				
Oppfølging av boligsosial handlingsplan- kjøp				
Oppfølging av boligsosial handlingsplan-rehabilitering				
Rehabilitering/ oppgradering helsebygg, inkl.uteområde				
Sykehjem/omsorgsplasser 20-30 stk.				
Sum kommunalområde velferd	0	0	0	0
Kommunalområde oppvekst				
Hjelpemiddelbil				
Gymsal Borkedalen skole	25 000 000	-25 000 000		
Ombygging Borkedalen	500 000	19 500 718		
Rehabilitering/ oppgradering uteområde barnehage				
Rehabilitering/ oppgradering uteområde skole				
Sum kommunalområde oppvekst	25 500 000	-5 499 282	0	0

Kommunalområde samfunn				
Brannsikkerhet				
Fasterdammen				
Geodata, utvikling og vedlikehold av digitale kartdata				
Hovedplan bygg	-2 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Hovedplan havn				
Jollebrygga Kokkenes				
Jollebrygga Tingsaker				
Møglestu svømmehall - forprosjekt	-600 000	600 000		
Ny feiebil	-3 500 000			
Nye minigravere				
Oppgradering av lekeplasser				
Oppgradering Fyresmoen	-1 500 000			
Oppgradering veilys og veilyskabler				
Reasfaltering				
Reguleringsplan Ketil Moe's plass				
Rehabilitering museer				
Salg kommunale boliger				
Salg kommunale eiendommer	-1 000 000			
Sjømannshjemmet - oppgraderinger				
Solcelleanlegg på noen kommunale bygg (takflater med best potensial skal prioriteres)	-2 000 000			
Styrking sentrum	-3 000 000	3 000 000		
TS Tiltak				
Utskifting biler - byggdrift				
Utskifting biler - utedrift				
Totalt kommunalområde samfunn	-13 600 000	-1 400 000	-5 000 000	-5 000 000
Hovedplan VA				
Forslag nye investeringer				
xx				
xx				
xx				
xx				
xx				
Totalt kommunalområde samfunn	0	0	0	0
Sum	10 900 000	-7 899 282	-6 000 000	-6 000 000

Lillesand kommune Finansiering	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Mva kompensasjon	-2 380 000	1 579 856	1 200 000	1 200 000
Tilskudd gymsal Tingsaker				
Tilskudd gymsal Borkedalen				
Tilskudd turnhall				
Tilskudd kunstgress hovedbane				
Tilskudd kunstgress treningsbane				
Tilskudd tilrettelagte boliger				
Tilskudd fasterdammen				
Bruk av fond				
Overføring fra drift				
Salg eiendom				
Salg boliger				
Salg maskiner og utstyr				
Låneramme	-8 520 000	6 319 426	4 800 000	4 800 000
Sjekk - skal være 0	0	0	0	0

Verbalpunkter:

1) Lillesand bystyre vedtar kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 for drift og investering.

a) Driftsrammer Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd, med spesifisering i Bevilgningsoversikt drift etter 5-4 andre ledd, slik de fremkommer i eget kapittel "Obligatoriske tabeller" i budsjettdokumentet.

b) Investeringsrammer Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd, slik de fremkommer i slik de fremkommer i eget kapittel "Obligatoriske tabeller" budsjettdokumentet.

2) Bystyret godkjenner forslag til budsjett for skatter, rammetilskudd, renter, avdrag og anvendelse av netto driftsresultat mv. i henhold til Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd.

3) Gebyrregulativ og betalingssatser 2024, justert for endringer i BS 160/23 vedtas. Det gjøres spesielt oppmerksom på gebyrer knyttet til renovasjon og utleie av kommunale bygg som ikke er behandlet i BS160/23.

4)

a) Med hjemmel i eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 første ledd bokstav a skrives det i 2024 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen med skattesats 3 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidsboliger settes til 2 promille. Med hjemmel i overgangsregelen til eiendomsskattelovens §§ 3 og 4 skrives det i 2024 ut skatt på det særskilte grunnlaget med en skattesats på 3 promille for «verk- og bruk». Det særskilte grunnlaget skal baseres på differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og –installasjoner ikke skal tas med i grunnlaget. Dette særskilte grunnlaget skal i 2024 være en sjudel av opprinnelig differanse.

b) Det beregnes et bunnfradrag for bolig og fritidseiendom for 2024 på 300.000 kr. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:

- Eiendommer tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, og som ikke er organisert som aksjeselskap.

- Eiendommer som er automatisk fredet eller underlagt fredningsvedtak av riksantikvaren.

c) Eiendomsskatten skrives ut jf. eiendomsskatteloven § 25 første ledd tilsvarende utsendelse av kommunale avgifter, avhengig av den enkelte skatteytters valg mellom årlig, halvårlig, kvartalsvis eller månedlig fakturering.

d) Siste alminnelige taksering i kommunen var i år 2009. Alminnelig taksering utsettes. Med hjemmel i § 8 A-4 om kontorjustering økes skattetakstene i 2024 med 3,5 % av det opprinnelige skattegrunnlaget.

5) Det tas opp følgende lån til finansiering av investeringsbudsjettet for 2024:

- Startlån fra Husbanken til videre utlån jf. kommunelovens § 14-17: 40,0 mill. kr.

- Lån til finansiering av egne investeringer jf. kommunelovens § 14-15 første ledd: inntil 149,470 mill. kr.

6) Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere inntil 27,4 mill. kr fra sentrale utgifter til enhetene for dekning av lønnsoppgjør, samt forsikringer. Videre gis det fullmakt til å foreta ikke prinsipielle budsjettendringer mellom kommunalområder (tekniske budsjettjusteringer), jf. økonomireglementet.

7) Ved eventuell likviditetsmessig underdekning gis kommunedirektøren fullmakt til å ta opp likviditetslån.

8) Bystyret vedtar framlegg til budsjett for 2024 for kommunens kontrollaktivitet i Lillesand kommune med en ramme på kr 1 794 306,-.

9) Bystyret gir kommunedirektøren mandat til å starte planlegging i 2024 for innføring av parkeringsavgift på kommunale parkeringsplasser fra 1.1.2025. Det skal planlegges for inntekter på minimum 1,5 mill. kr årlig fra og med 2025. Saken legges fram til politisk behandling før sommer 2024.

10) Bystyret ber om en egen sak i 2024, som inneholder kartlegging over interkommunale samarbeid, oversikt over kostnader fordelt per deltakerkommune, samt kommunedirektørens vurdering av nytten med samarbeidet og beskrivelse av gevinster for Lillesand kommune.

11) Bystyret vil at arbeidet med oppgradering av Borkedalen skole starter opp i 2024, herunder bygging av gymsal og utarbeidelse av mulighetsstudie for generell oppgradering av skolen.

12) Det skal etableres en ordning fra 2025 hvor velforeninger kan søke om tilskudd fra kommunen til oppgradering av lekeplasser de har ansvar for.

13) Det skal opprettes en politisk referansegruppe for hovedplan for VA bestående av 3 personer.

14) Bystyret ber om en sak om muligheten for bedre harmonisering av driftsstøtten til idrettsanleggene i Lillesand/Høvåg.

15) Bystyret ber om at grunnskolene i Lillesand sertifiseres som dysleksivennlige skoler.

16) Bystyret ber om at det settes i gang en prosess, med formål å etablere et skjermet demenstilbud på Dovreheimen.

17) Bystyret ber om at det settes i gang et arbeid med å få etablert en ekstern varslingsportal der innbyggerne kan varsle om kritikkverdige forhold i Lillesand kommune. Portalen bør utformes slik den eksterne varslingsportalen er for ansatte i kommunen, dvs. at varsleren kan være anonym.

18) Bystyret ber administrasjonen om å komme tilbake med en driftsmessig og økonomisk vurdering av hvordan vi kan innføre modellen «Rask Psykisk Helsehjelp».

19) Bystyret ber administrasjonen fremme en sak om hvordan vi kan styrke tidlig innsats for å hindre utenforskap blant unge gjennom å styrke innsatsen i barselperiode, på helsestasjoner, i barnehager og i spesialisthelsetjenesten.

20) Bystyret ber administrasjonen gå i dialog med FIVEN med tanke på muligheter til å utnytte spill varme fra produksjonen til husstander, skoler eller andre relevante bygg i Lillesand til konkurransedyktige priser. Formannskapet blir orientert om resultatet av dialogen.

21) Bystyret ber om en sak om hva som kan gjøres for å få Springvannsstemmen fin igjen.

22) Bystyret ber om sak i løpet av våren 2024 om hvordan kommunen kan styrke PP-tjenesten på bakgrunn av ekstra bevilgende midler i budsjettet.

23) Det fremmes sak for Tjenesteutvalget første halvår 2024 som belyser hvordan kulturkortet kan utvides/styrkes slik at utenforskap blant ungdom forebygges.

24) Det fremmes sak til Tjenesteutvalget første halvår 2025 som evaluerer ordningen med støtte til utdeling av matkasser.

25) Bystyret ønsker en sak om permanent lokalisering av kulturskolen der samlokalisering av Brentemoen skole og Kulturskolen kan være et av alternativene. Bystyret ber derfor at det legges frem en sak om dette i løpet av 2024.

26) Leie av lokale for Frivilligsentralen sin aktivitet for bytte av klær og utstyr.

Forslag: Fellesforslag fra AP, SV, MDG og R fremmet av Munthe (AP).

Endringer i drift:

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Redusere driftsutgifter/øke driftsinntekter					
1	Innføre kommunal støtteordning for piggdekk	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
2	Innsparinger sykefravær, 0,3%	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
3	11.Tilleggs -sats for kontrollutvalg	-130 000	-130 000	-130 000	130 000

Punkt 1 - Finansiering forutsettes støttet via søknad med kr 30 000.- fra Areal- og Transportplanen (ATP) som Lillesands andel av belønningsmidler i forbindelse med ny Byvekstavtale.

Punkt 2 - NAV sin fraværskalkulator (2023)

Punkt 3 - Tas fra driftbudsjett organisasjon

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Redusere driftsinntekter/øke driftsutgifter					
21	1.Strategisk planarbeid for boliger til eldre (BS/23)	50 000			
22	2.Kompetanseheving i forebyggende arbeidsmiljøarbeid for å redusere sykefravær	200 000	200 000	200 000	200 000
23	3.Kompetanseheving for å møte tjenestebehov som gir arbeidsmiljøutfordringer	800 000	800 000	800 000	800 000
24	4.Oppgavefordeling i hjemmetjenesten: Skreddersydd etterutdanning	30 000			
25	5.Oppgavefordeling i oppvekstsektoren: Skreddersydd etterutdanning	30 000			
26	6.Erstatte pedagog med kokk under måltidslaging i barnehager:pilotprosjekt	100 000			
27	7.Ny stilling for å søke eksterne tilskuddsordninger	400 000	300 000	100 000	
28	8.Innføre Grønt Flagg som ordning på skolene	30 000	30 000	30 000	30 000
29	9.Innføre hjelp til familier som har behov for dette	20 000			
30	10.Leie av feiebil	600 000	600 000		
31	11.Tilleggs -sats for kontrollutvalg	130 000	130 000	130 000	130 000
32	Innføre kommunal støtteordning for piggdekk	30 000	30 000	30 000	30 000
Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
48	Endring minimumsavdrag	0	24 000	-109 000	1 891 000
49	Endring renteutgifter	3 000	18 000	80 000	2 564 000
50	Bruk-/ avsetning til disp.fond	-863 000	-572 000	299 000	-4 345 000
	Sum	0	0	0	0
Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027	
Disp.fond 31.12.2022	80 617 370				
Bruk/avsetning ihht T1 2023	-21 111 590				
Disp.fond 31.12.2023 (Estimat uten T2)	59 505 780				
Bruk/avsetning ihht kommunedirektørens forslag ØP24-27	-26 185 189	-3 746 532	-65 519	2 042 358	
Disp.fond 31.12 ihht kommunedirektørens forslag ØP 24-27	33 320 591	29 574 059	29 508 540	31 550 898	
Endringer foretatt av politikere	-863 000	-572 000	299 000	-4 345 000	
Disp.fond 31.12 ihht bystyrets forslag	32 457 591	28 139 059	28 372 540	26 069 898	
Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027	
Netto driftsresultat kommunedirektørens forslag	26 374 830	3 522 076	-188 611	-2 305 102	
Totalt reduserte driftsutgifter/økte driftsinntekter	-1 560 000	-1 560 000	-1 560 000	-1 300 000	
Totalt reduserte driftsinntekter/økte driftsutgifter	2 420 000	2 090 000	1 290 000	1 190 000	
Totale endringer i minimumsavdrag/renter	3 000	42 000	-29 000	4 455 000	
Nytt korrigert netto driftsresultat	27 237 830	4 094 076	-487 611	2 039 898	

Brutto investeringer:

Prosjektnavn (beskrivelse)	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Kommunalområde økonomi				
Biler, utstyr og inventar				
IKT hovedprosjekt				
IKT hovedprosjekt - Ikke momskomp				
Intern finans				
Kirke - tilskudd				
Reguleringsarbeid Lillesand kirke				
Sum kommunalområde økonomi	0	0	0	0
Kommunalområde velferd				
Bofelleskap 8 personer for brukere med autisme og utfordrende oppførsel				
Nye tilrettelagte boliger (til psykisk helse)				
Oppfølging av boligsosial handlingsplan- kjøp				
Oppfølging av boligsosial handlingsplan- rehabilitering				
Rehabilitering/ oppgradering helsebygg, inkl. uteområde				
Sykehjem/omsorgsplasser 20-30 stk.				
Sum kommunalområde velferd	0	0	0	0
Kommunalområde oppvekst				
Hjelpemiddelbil				
Gymsal Borkedalen skole				
Ombygging Borkedalen	5 499 282	-5 499 282		
Rehabilitering/ oppgradering uteområde barnehage				
Rehabilitering/ oppgradering uteområde skole	500 000	500 000		
Sum kommunalområde oppvekst	5 999 282	-4 999 282	0	0

Prosjektnavn (beskrivelse)	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Sum kommunalområde oppvekst	5 999 282	-4 999 282	0	0
Kommunalområde samfunn				
Brannsikkerhet				
Fasterdammen				
Geodata, utvikling og vedlikehold av digitale kartdata				
Hovedplan bygg				
Hovedplan havn				
Jollebrygga Kokkenes				
Jollebrygga Tingsaker				
Møglestu svømmehall - forprosjekt	-300 000			
Ny feiebil	-3 500 000			
Nye minigravere				
Oppgradering av lekeplasser				
Oppgradering Fyresmoen	-1 500 000			
Oppgradering veilys og veilyskabler				
Reasfaltering				
Reguleringsplan Ketil Moe's plass				
Rehabilitering museer				
Salg kommunale boliger				
Salg kommunale eiendommer				
Sjømannshjemmet - oppgraderinger				
Solcelleanlegg på noen kommunale bygg (takflater med best potensial skal prioriteres)				
Styrking sentrum				
TS Tiltak				
Utskifting biler - byggdrift				
Utskifting biler - utedrift				
Totalt kommunalområde samfunn		0	0	0
Hovedplan VA				

Prosjektnavn (beskrivelse)	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Forslag nye investeringer				
13.Brentemoen - mulighetsstudie	150 000			
15.Kultur sal 2, kino	50 000			
Svømmehall			75 000 000	75 000 000
xx				
Totalt kommunalområde samfunn	200 000	0	75 000 000	75 000 000
Sum	6 199 282	-4 999 282	75 000 000	75 000 000

Grunnlag mva komp	899 282	-4 999 282	75 000 000	75 000 000
Netto	719 426	-3 999 426	60 000 000	60 000 000

Lillesand kommune Finansiering	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Mva kompensasjon	-179 856	999 856	-15 000 000	-15 000 000
Tilskudd gymsal Tingsaker				
Tilskudd gymsal Borkedalen				
Tilskudd turnhall				
Tilskudd kunstgress hovedbane				
Tilskudd kunstgress treningsbane				
Tilskudd tilrettelagte boliger				
Tilskudd festerdammen				
Bruk av fond	0			
Overføring fra drift				
Salg eiendom				
Salg boliger				
Salg maskiner og utstyr				
Låneramme	-6 019 426	3 999 426	-60 000 000	-60 000 000
Sjekk - skal være 0	0	0	0	0

Verbalpunkter:

Verbalforslag 1: Rettferdig system for tilskudd og leie av lokaler til lag og foreninger
Lillesand kommune utarbeider *et helhetlig, allmennkjent kvalitetsstyringssystem* hvor tilskudd til lag og foreninger, mulighet for leie av ledige lokaler i sentrum eller andre lokaler med renhold og andre incentiver, inngår. Lag og foreninger skal kunne søke råd om å utforme søknader til ulike støtteordninger. Søknadsfrist settes til 1.5.2023 hvert år, etter modell fra Arendal kommune. Søknader i knyttet til årsbudsjett tas ikke imot. Likebehandling av idrettslag ved tildeling av økonomiske ressurser må

Verbalforslag 2: Likebehandling av lag og foreninger
Idrettslag i Lillesand skal i så stor grad som mulig likebehandles ved tildeling av økonomiske ressurser

Verbalforslag 3: Øke antall båtplasser og se på mulighet for bobleanlegg
Det nedsettes en gruppe som ser på hvorvidt Slåttholmen-forslaget kan bli selvfinansierende.

Gruppen skal også se på en mulighet for båtplasser/bobleanlegg i Lillesand kommune, herunder Kaldvell-fjorden. Gruppen bør settes sammen av båtforening, seilforeningen og andre foreninger med lokalkunnskap om båt -og båtplasser.

Verbalforslag 4: Utrede for aktivitet i ØFA-bygget
Kommune utreder om ØFA-bygget kan leies av flere lag eller foreninger og eller av Lillesand kommune. Dette kan gjelde Skateklubben, Husfliden, BUA, Skolekorpset, Lillesand Yoga, Husfliden med flere. ØFA-bygget kan bli et aktivitetssenter for ungdom og gamle.

Verbalforslag: 5 Eierrollen i Å energi

Lillesand kommune bør bruke sin eiermakt i Å Energi til å sikre at Å energi arbeider for lave kraftpriser for privatkunder og næringslivet.

Verbalforslag: 6 Innkjøpsavtaler i regi av Lillesand kommune

Lillesand kommune bør være en pådriver for et rettferdig og aktivt arbeidsliv.

Lillesand kommune skal bruke kreve:

a) tariffavtale av bedrifter kommunen kjøper varer/tjenester ifra.

b) at bedrifter kommunen kjøper varer/tjenester fortrinnsvis fra bedrifter som tilbyr lærlingplasser

Verbalforslag: 7 Krav om tariffavtaler

Lillesand kommune bør spille en aktiv rolle for å motvirke sosial dumping og utnyttelse av arbeidskraft. Kommunen skal ikke være en aktiv part i dårlige arbeidsforhold, men være en pådriver for et rettferdig arbeidsliv.

Når det gjelder å gi skjenke og serveringsbevilgninger bør Lillesand kommune sette som betingelse at bedriften har innført allmenngjort tariffavtale som ble innført med lov innen overnatting, servering og carting fra 1 januar 2018.

Verbalforslag: 8 Informasjon om kulturarrangementer og andre arrangementer

Lillesand kommunen bør kunne tilrettelegge for mer informasjon til alle deler av befolkningen om sosiale i aktiviteter /tilbud som finnes i lag og foreninger og i restauranter /kulturliv i Lillesand. Aktiviteter kan annonseres forløpende i Lillesandsposen, på hjemmesider og i andre kanaler kommunen bruker- for de unge, for de eldre og alle imellom.

Verbalforslag: 9 Informasjon om kulturarrangementer og andre arrangementer

Bystyret åpner for økt bruk av folkemøter når viktige saker skal avgjøres. - Folkemøte ca 4 ganger i året i forkant av viktige beslutninger som berører "alle" innbyggerne.

Verbalforslag: 10 Igangsette prøveordning for optiker på fireårs-kontroll

Lillesand kommunen bør kunne tilrettelegge i 2024 for at optiker kan være tilstede på fireårs-kontroll, for å sikre at man finner synsvansker/lese og skrivevansker, tidlig. Ordningen vil redusere unødig kø ved Arendal sykehus, samt sikre raskere og treffsikker behandling av barna.

Verbalforslag: 11 Heltid

Lillesand kommune skal i utlysninger rette enda større oppmerksomhet på å utlyse heltidsstillinger

Verbalforslag: 12 Klima og energiplan og rapportering av mål

Lillesand kommune har en ambisjon om å rapportere bedre på klima, natur og miljøundersøkelser. Kommunen vil i 2024 starte arbeidet med å utarbeide en klima - og energiplan som også tar inn i seg kommunens vassdrag, sjø og skjærgård.

Verbalforslag: 13 Ny politiker-godtgjørelse

Politiker godtgjørelse i Lillesand kommune tas opp til behandling i løpet av økonomiplanperioden, og i god tid før nominasjonsprosesser starter i de politiske partier.

Ved votering ble fellesforslaget fra H, PP, FRP, KRF, SP og V fremmet av Brovig (H) satt opp mot fellesforslaget fra AP, SV, MDG og R fremmet av Munthe (AP).

Vedtak: Fellesforslaget fra H, PP, FRP, KRF, SP og V **vedtas** med 6 mot 3 stemmer.

FS - 128/23

Formannskapetets innstilling:

Endringer i drift:

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Redusere driftsutgifter/øke driftsinntekter					
1	Redusere midler til demografiendring (Velferd)	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
2	Ikke etablere fast stilling klima- og miljørådgiver (Samfunn)			-900 000	-900 000
3	Redusere midler til Ressurskrevende tjenester (Oppvekst)	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
4	Økte skatteinntekter	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000

Punkt 2 - Prosjektstilling miljø/klima forlenges i 1 år, men kuttes ut deretter. Midler lagt inn til fast stilling i 2025 brukes til forlengelse av prosjektstilling.

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
18	xx				
19	xx				
20	xx				
Redusere driftsinntekter/øke driftsutgifter					
21	Redusere eiendomsskatten	4 250 000	8 800 000	8 900 000	9 200 000
22	Sommerjobb for ungdom	200 000	200 000	200 000	200 000
23	Seniordagen	35 000	35 000	35 000	35 000
24	Aktiv fritid	120 000	120 000	120 000	120 000
25	UNG	150 000	150 000	150 000	150 000
26	Midler til ny ordning for oppgradering av lekeplasser		100 000	100 000	100 000
27	Økt utgift leie feiebil	500 000	500 000		
28	Økt utgift lønn politikere (kontrollutvalg og tidspunkt for økning)	130 000	130 000	130 000	130 000
29	Lillesand Husflidlag	100 000			
30	Oppussing skole Sri Lanka	73 000			
31	Oppstart rundkjøring Stykkene	500 000			
32	Kommunal andel av kunstgress/oppgradering Høvåg stadion		1 500 000		
33	Styrke PP-tjenesten	400 000	800 000	800 000	800 000
34	Økt støtte til matkasser	200 000	200 000		
35	Økning av driftsstøtte IL Høvdingen		300 000	300 000	300 000
36	Vedmaskin til Dagsen	25 000			
37	Leie av lokale for Frivilligsentralen sin aktivitet for bytte av klær og utstyr	100 000	100 000		

Punkt 21 - Legge tilbake bunnfradrag eiendomsskatt (eiendomsskatten blir da ihht estimat fra Birkenes skattekontor for 3,5‰ kontorjustering samt innføring av bunnfradrag)

Punkt 22 - Økt antall som får tilbud om sommerjobb

Punkt 23 - Tildeles eldrerådet for å arrangere seniordag i 2024

Punkt 24 - Fast årlig støtte

Punkt 25 - Videreføre støtte

Punkt 26 - Se verbalforslag

Punkt 27 - BS 156/23

Punkt 28 - BS 144/23

Punkt 29 - Støtte til å håndtere leie

Punkt 33 - Se verbalforslag

Punkt 34 - Se verbalforslag

Tiltak nr	Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
48	Endring minnomsavdrag	0	284 000	73 000	-85 000
49	Endring renteutgifter	38 000	375 000	64 000	-140 000
50	Bruk-/ avsetning til disp.fond	179 000	-6 594 000	-2 972 000	-2 910 000
	Sum	0	0	0	0

Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Disp.fond 31.12.2022	80 617 370			
Bruk/avsetning ihht T1 2023	-21 111 590			
Disp.fond 31.12.2023 (Estimat uten T2)	59 505 780			
Bruk/avsetning ihht kommunedirektørens forslag ØP24-27	-26 185 189	-3 746 532	-65 519	2 042 358
Disp.fond 31.12 ihht kommunedirektørens forslag ØP 24-27	33 320 591	29 574 059	29 508 540	31 550 898
Endringer foretatt av politikere	179 000	-6 594 000	-2 972 000	-2 910 000
Disp.fond 31.12 ihht bystyrets forslag	33 499 591	23 159 059	20 121 540	19 253 898
Tiltak navn/beskrivelse	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Netto driftsresultat kommunedirektørens forslag	26 374 830	3 522 076	-188 611	-2 305 102
Totalt reduserte driftutgifter/økte driftsinntekter	-7 000 000	-7 000 000	-7 900 000	-7 900 000
Totalt reduserte driftsinntekter/økte driuftsutgifter	6 783 000	12 935 000	10 735 000	11 035 000
Totale endringer i minimumsavdrag/renter	38 000	659 000	137 000	-225 000
Nytt korrigert netto driftsresultat	26 195 830	10 116 076	2 783 389	604 898

Brutto investeringer:

Prosjektnavn (beskrivelse)	ØP 2024	ØP2025	ØP 2026	ØP 2027
Kommunalområde økonomi				
Biler, utstyr og inventar				
IKT hovedprosjekt	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
IKT hovedprosjekt - Ikke momskomp				
Intern finans				
Kirke - tilskudd				
Reguleringsarbeid Lillesand kirke				
Sum kommunalområde økonomi	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Kommunalområde velferd				
Bofelleskap 8 personer for brukere med autisme og utfordrende oppførsel				
Nye tilrettelagte boliger (til psykisk helse)				
Oppfølging av boligsosial handlingsplan- kjøp				
Oppfølging av boligsosial handlingsplan-rehabilitering				
Rehabilitering/ oppgradering helsebygg, inkl.uteområde				
Sykehjem/omsorgsplasser 20-30 stk.				
Sum kommunalområde velferd	0	0	0	0
Kommunalområde oppvekst				
Hjelpemiddelbil				
Gymsal Borkedalens skole	25 000 000	-25 000 000		
Ombygging Borkedalens	500 000	19 500 718		
Rehabilitering/ oppgradering uteområde barnehage				
Rehabilitering/ oppgradering uteområde skole				
Sum kommunalområde oppvekst	25 500 000	-5 499 282	0	0

Kommunalområde samfunn				
Brannsikkerhet				
Fasterdammen				
Geodata, utvikling og vedlikehold av digitale kartdata				
Hovedplan bygg	-2 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Hovedplan havn				
Jollebrygga Kokkenes				
Jollebrygga Tingsaker				
Møglestu svømmehall - forprosjekt	-600 000	600 000		
Ny feiebil	-3 500 000			
Nye minigravere				
Oppgradering av lekeplasser				
Oppgradering Fyresmoen	-1 500 000			
Oppgradering veilys og veilyskabler				
Reasfaltering				
Reguleringsplan Ketil Moe's plass				
Rehabilitering museer				
Salg kommunale boliger				
Salg kommunale eiendommer	-1 000 000			
Sjømannshjemmet - oppgraderinger				
Solcelleanlegg på noen kommunale bygg (takflater med best potensial skal prioriteres)	-2 000 000			
Styrking sentrum	-3 000 000	3 000 000		
TS Tiltak				
Utskifting biler - byggdrift				
Utskifting biler - utedrift				
Totalt kommunalområde samfunn	-13 600 000	-1 400 000	-5 000 000	-5 000 000
Hovedplan VA				
Forslag nye investeringer				
XX				
XX				
XX				
XX				
XX				
Totalt kommunalområde samfunn	0	0	0	0
Sum	10 900 000	-7 899 282	-6 000 000	-6 000 000

Verbalpunkter:

1) Lillesand bystyre vedtar kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 for drift og investering.

a) Driftsrammer Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd, med spesifisering i Bevilgningsoversikt drift etter 5-4 andre ledd, slik de fremkommer i eget kapittel "Obligatoriske tabeller" i budsjettdokumentet.

b) Investeringsrammer Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd, slik de fremkommer i slik de fremkommer i eget kapittel "Obligatoriske tabeller" budsjettdokumentet.

- 2) Bystyret godkjenner forslag til budsjett for skatter, rammetilskudd, renter, avdrag og anvendelse av netto driftsresultat mv. i henhold til Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd.
- 3) Gebyrregulativ og betalingssetser 2024, justert for endringer i BS 160/23 vedtas. Det gjøres spesielt oppmerksom på gebyrer knyttet til renovasjon og utleie av kommunale bygg som ikke er behandlet i BS160/23.
- 4)
- a) Med hjemmel i eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 første ledd bokstav a skrives det i 2024 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen med skattesats 3 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidsboliger settes til 2 promille. Med hjemmel i overgangsregelen til eiendomsskattelovens §§ 3 og 4 skrives det i 2024 ut skatt på det særskilte grunnlaget med en skattesats på 3 promille for «verk- og bruk». Det særskilte grunnlaget skal baseres på differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og –installasjoner ikke skal tas med i grunnlaget. Dette særskilte grunnlaget skal i 2024 være en sjudel av opprinnelig differanse.
- b) Det beregnes et bunnfradrag for bolig og fritidseiendom for 2024 på 300.000 kr. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:
- Eiendommer tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, og som ikke er organisert som aksjeselskap.
  - Eiendommer som er automatisk fredet eller underlagt fredningsvedtak av riksantikvaren.
- c) Eiendomsskatten skrives ut jf. eiendomsskatteloven § 25 første ledd tilsvarende utsendelse av kommunale avgifter, avhengig av den enkelte skatteyters valg mellom årlig, halvårlig, kvartalsvis eller månedlig fakturering.
- d) Siste alminnelige taksering i kommunen var i år 2009. Alminnelig taksering utsettes. Med hjemmel i § 8 A-4 om kontorjustering økes skattetakstene i 2024 med 3,5 % av det opprinnelige skattegrunnlaget.
- 5) Det tas opp følgende lån til finansiering av investeringsbudsjettet for 2024:
- Startlån fra Husbanken til videre utlån jf. kommunelovens § 14-17: 40,0 mill. kr.
  - Lån til finansiering av egne investeringer jf. kommunelovens § 14-15 første ledd: inntil 149,470 mill. kr.
- 6) Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere inntil 27,4 mill. kr fra sentrale utgifter til enhetene for dekning av lønnsoppgjør, samt forsikringer. Videre gis det fullmakt til å foreta ikke prinsipielle budsjettendringer mellom kommunalområder (tekniske budsjettjusteringer), jf. økonomireglementet.
- 7) Ved eventuell likviditetsmessig underdekning gis kommunedirektøren fullmakt til å ta opp likviditetslån.
- 8) Bystyret vedtar framlegg til budsjett for 2024 for kommunens kontrollaktivitet i Lillesand kommune med en ramme på kr 1 794 306,-.
- 9) Bystyret gir kommunedirektøren mandat til å starte planlegging i 2024 for innføring av parkeringsavgift på kommunale parkeringsplasser fra 1.1.2025. Det skal planlegges for inntekter på minimum 1,5 mill. kr årlig fra og med 2025. Saken legges fram til politisk behandling før sommer 2024.
- 10) Bystyret ber om en egen sak i 2024, som inneholder kartlegging over interkommunale samarbeid, oversikt over kostnader fordelt per deltakerkommune, samt kommunedirektørens vurdering av nytten med samarbeidet og beskrivelse av gevinster for Lillesand kommune.
- 11) Bystyret vil at arbeidet med oppgradering av Borkedalen skole starter opp i 2024, herunder bygging av gymsal og utarbeidelse av mulighetsstudie for generell oppgradering av skolen.
- 12) Det skal etableres en ordning fra 2025 hvor velforeninger kan søke om tilskudd fra kommunen til oppgradering av lekeplasser de har ansvar for.
- 13) Det skal opprettes en politisk referansegruppe for hovedplan for VA bestående av 3 personer.
- 14) Bystyret ber om en sak om muligheten for bedre harmonisering av driftsstøtten til idrettsanleggene i Lillesand/Høvåg.
- 15) Bystyret ber om at grunnskolene i Lillesand sertifiseres som dysleksivennlige skoler.

- 16) Bystyret ber om at det settes i gang en prosess, med formål å etablere et skjermet demenstilbud på Dovreheimen.
- 17) Bystyret ber om at det settes i gang et arbeid med å få etablert en ekstern varslingsportal der innbyggerne kan varsle om kritikkverdige forhold i Lillesand kommune. Portalen bør utformes slik den eksterne varslingsportalen er for ansatte i kommunen, dvs. at varsleren kan være anonym.
- 18) Bystyret ber administrasjonen om å komme tilbake med en driftsmessig og økonomisk vurdering av hvordan vi kan innføre modellen «Rask Psykisk Helsehjelp».
- 19) Bystyret ber administrasjonen fremme en sak om hvordan vi kan styrke tidlig innsats for å hindre utenforskap blant unge gjennom å styrke innsatsen i barselperiode, på helsestasjoner, i barnehager og i spesialisthelsetjenesten.
- 20) Bystyret ber administrasjonen gå i dialog med FIVEN med tanke på muligheter til å utnytte spill varme fra produksjonen til husstander, skoler eller andre relevante bygg i Lillesand til konkurransedyktige priser. Formannskapet blir orientert om resultatet av dialogen.
- 21) Bystyret ber om en sak om hva som kan gjøres for å få Springvannsstemmen fin igjen.
- 22) Bystyret ber om sak i løpet av våren 2024 om hvordan kommunen kan styrke PP-tjenesten på bakgrunn av ekstra bevilgende midler i budsjettet.
- 23) Det fremmes sak for Tjenesteutvalget første halvår 2024 som belyser hvordan kulturkortet kan utvides/styrkes slik at utenforskap blant ungdom forebygges.
- 24) Det fremmes sak til Tjenesteutvalget første halvår 2025 som evaluerer ordningen med støtte til utdeling av matkasser.
- 25) Bystyret ønsker en sak om permanent lokalisering av kulturskolen der samlokalisering av Brentemoen skole og Kulturskolen kan være et av alternativene. Bystyret ber derfor at det legges frem en sak om dette i løpet av 2024.
- 26) Leie av lokale for Frivilligsentralen sin aktivitet for bytte av klær og utstyr.

134/23 Ressurser til næringsarbeid

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunedirektøren legger frem saken uten forslag til vedtak.

29.11.2023 Behandling i Formannskapet

Forslag, foreslått av Holmer-Hoven, Einar, Høyre
Saken sendes videre til bystyret uten innstilling.

Vedtak: Forslaget fra Holmer-Hoven **vedtas**.

FS - 134/23

Formannskapets innstilling:

Saken sendes videre til bystyret uten innstilling.